

POWIAT GŁOGOWSKI

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2018 - 2020**

Głogów, kwiecień 2018 r.

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. System zarządzania strategicznego w Powiecie Głogowskim.....	4
1. Założenia do Programu wynikające z aktów prawnych.....	4
2. Istota Programu w świetle założeń Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020.....	6
3. Adresaci Programu.....	7
4. Zadania własne powiatu w zakresie pieczy zastępczej.....	7
III. System pieczy zastępczej w Powiecie Głogowskim.....	10
1. Rodzinna piecza zastępcza.....	11
2. Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej.....	13
3. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	15
4. Usamodzielniani wychowankowie – sytuacja osób opuszczających pieczę zastępczą	17
5. Sytuacja rodzin w poszczególnych gminach Powiatu Głogowskiego.....	18
6. Limit zawodowych rodzin zastępczych.....	20
IV. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka.....	21
V. Analiza SWOT.....	22
VI. Cele Programu i harmonogram działań.....	24
VII. Źródła finansowania.....	30
VIII. Ewaluacja Programu.....	30
IX. Realizatorzy Programu.....	31
X. Wykaz źródeł.....	32
XI. Wykaz wykresów i tabel.....	32
XII. Konsultacje społeczne.....	33

I. WSTĘP

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej został opracowany dla usystematyzowania działań związanych z zapewnianiem pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki ze strony ich rodziców biologicznych. Obowiązek taki został nałożony na powiaty zapisem art. 180 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która w sposób kompleksowy reguluje zagadnienia dotyczące udzielania pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, oraz określa zasady funkcjonowania pieczy zastępczej, która w swoich założeniach powinna przede wszystkim zapewniać pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do jego środowiska naturalnego. Preambuła do ustawy wprost wskazuje, że u podstaw regulacji leży dobro dziecka oraz dobro rodziny jako podstawowej komórki społecznej, przy czym dobro dziecka powinno być stawiane zawsze na pierwszym miejscu. Wskazano również na potrzebę współpracy osób, instytucji publicznych i społecznych pracujących z dziećmi i rodziną.

Nadrzędnym dokumentem, z którego wynika realizacja wszystkich zadań z zakresu pomocy społecznej na poziomie powiatu jest Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowiąca również punkt wyjścia do opracowania niniejszego Programu.

Określenie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej pozwoliło na wytyczenie kierunków działań, jakie muszą być podejmowane przez różne instytucje i organizacje dla sprawnego funkcjonowania systemu funkcjonującego dla dobra dziecka i rodziny, z uwzględnieniem środków finansowych koniecznych do ich realizacji.

II. System zarządzania strategicznego w Powiecie Głogowskim

1. Założenia do Programu wynikające z aktów prawnych

Podstawę prawną do opracowania niniejszego programu stanowi art. 180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne:

- Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- Program „Polityka Rodzinna Państwa”.
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- Ustawa o samorządzie powiatowym.
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014 - 2020.
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Głogowskim na lata 2014 - 2020.

Polityka społeczna wobec dziecka i rodziny jest przedmiotem zainteresowania zarówno prawa polskiego jak i międzynarodowego. Prawa dziecka, w tym do wychowywania się w środowisku rodziny zdefiniowane zostały i przyjęte przez państwa członkowskie ONZ, w tym przez Rzeczpospolitą Polską w „Konwencji o Prawach Dziecka” w 1989 r.

W preambule Konwencji zaznaczono, iż dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychować się w środowisku rodzinnym, atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. W art. 9 Konwencji odnosi się do dzieci, które z obiektywnych przyczyn umieszczone zostały na mocy orzeczenia sądowego w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka, zgodnie z przyjętym dokumentem, w pieczy zastępczej musi być uzasadnione i jest ostatecznością. Dziecku i rodzicom przysługuje niepodważalne prawo do wzajemnych kontaktów, chyba że zagraża to dobrze pojętemu interesowi dziecka.

Konwencja wskazuje na odpowiedzialność rodziców lub opiekunów prawnych za opiekę i wychowanie dzieci, respektowanie ich praw do nietykalności cielesnej, prawa

do swobody wypowiedzi oraz wyznania. Art. 18 ust 2 Konwencji nakłada na państwa członkowskie obowiązek wspierania rodzin w dążeniu do harmonijnego i bezpiecznego rozwoju i wychowania, oraz zobowiązuje do budowania sieci instytucjonalnego wsparcia rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Ustalając i realizując założenia Programu należy mieć na względzie przede wszystkim dobro dziecka i poszanowanie jego praw, a w szczególności prawo do:

- opieki i wychowania w rodzinie, a w razie konieczności do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej,
- powrotu do rodziny lub umożliwienia adopcji,
- stabilnego środowiska wychowawczego,
- pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Należy pamiętać, że głównym założeniem systemu pieczy zastępczej, zgodnie z zapisami Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania. Wszystkie podejmowane działania powinny zmierzać w kierunku powrotu dziecka do rodziny, ponieważ to rodzina jest dla niego najlepszym środowiskiem wychowawczym. Z tego też względu tak ważna jest praca z rodziną biologiczną. To rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa i naturalnym środowiskiem rozwoju. Najpierw należy wspomóc rodzinę w wypełnianiu przez nią funkcji rodzicielskich, aby nie dochodziło do sytuacji zaniedbywania dzieci. Do udzielania tej pomocy został zobligowany samorząd gminny. To gminy muszą zapewnić rodzinie odpowiednie wsparcie. Jeżeli jednak zdarzy się, że wszelkie sposoby pomocy nie przyniosą oczekiwanych rezultatów dziecko powinno trafić do pieczy zastępczej, którą organizuje powiat.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, że piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub, gdy nie jest to możliwe, dążenie do przysposobienia dziecka. Dopiero po wykluczeniu tych możliwości – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Pieczka zastępcza gwarantuje dziecku ponadto przygotowanie do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Zapewnia także

zaspokajanie emocjonalnych potrzeb dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno - rekreacyjnych.

Decyzja o odebraniu rodzicom dziecka powinna być dla nich swego rodzaju ostrzeżeniem i ostatnią szansą na zmianę swojego postępowania. W tym celu ogranicza się im władzę rodzicielską, dając czas na podjęcie działań prowadzących do ustabilizowania swojej sytuacji życiowej. W tym czasie praca z rodziną prowadzona winna być w formie poradnictwa, mediacji, terapii rodzinnej, treningu umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców. Ważnym aspektem jest wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, który ściśle współpracuje z rodziną wskazując jej prawidłowe kierunki działań. Ponadto w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności może zostać ona objęta pomocą rodziny wspierającej i co ważne, funkcję tę może pełnić osoba z bezpośredniego otoczenia dziecka mająca stały wgląd w sytuację rodziny.

Nadrzędnym aktem prawa Rzeczypospolitej Polskiej jest Konstytucja, która w art. 48 wskazuje prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem i z uwzględnieniem stopnia dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. W myśl art. 72 ust. 2 Konstytucji dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.

Za organizację pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej, odpowiada powiat. Regulacje dotyczące opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną zawarte są w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na samorządy obowiązek budowania lokalnego systemu wsparcia w obszarze wychowania i pieczy zastępczej.

2. Istota Programu w świetle założeń Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2020

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 przyjęta Uchwałą Nr XXXVII/274/2014 Rady Powiatu Głogowskiego z dnia 14 marca 2014 r., w swoich założeniach zakłada wzmocnienie lokalnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w Powiecie Głogowskim, w tym:

- dalszy rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym rodzin zawodowych oraz organizowanie różnych form promujących rodzicielstwo zastępcze,
- realizacja nowatorskich projektów,
- wspieranie funkcjonowania usamodzielnianych wychowanków,

- zwiększenie usług profilaktycznych i edukacyjnych poprzez poradnictwo rodzinne (psychologiczne i prawne), usługi wspierające zadania opiekuńcze i wychowawcze rodziny, usługi socjalne, wdrażanie nowatorskich programów na rzecz pomocy rodzinom sprzyjających wzmocnieniu więzi i budowaniu postaw prospołecznych,
- podniesienie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez promowanie postaw wolnych od przemocy, edukację społeczną, współpracę służb, w tym realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy.

3. Adresaci Programu

Adresatami Programu są dzieci pochodzące z terenu Powiatu Głogowskiego krzywdzone, zaniedbane, osierocone, które wymagają krótkotrwałego lub długotrwałego zaopiekowania i zapewnienia wychowania poza rodziną naturalną, kandydaci na rodziny zastępcze oraz kandydaci do prowadzenia rodzinnych domów dziecka, osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej oraz rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

4. Zadania własne powiatu w zakresie pieczy zastępczej

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie i Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie. Do zadań własnych powiatu należy:

1. Opracowanie i realizacja 3 - letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo - wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

5. Prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i rodzin pomocowych oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa.
8. Powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo - wychowawczych.
9. Wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
10. Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku, niezbędnych badań lekarskich.
11. Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzących rodzinny dom dziecka.
12. Finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego.

13. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.
14. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193.

III. System pieczy zastępczej w Powiecie Głogowskim

Pieczą zastępczą to opieka nad dzieckiem pozbawionym tej opieki ze strony rodziców biologicznych. Dzięki pieczy zastępczej dziecko ma możliwość wychowywania się w warunkach umożliwiających jego prawidłowy rozwój poza środowiskiem rodzinnym.

Pieczą zastępczą sprawowaną jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Obie formy zapewniają dziecku opiekę i wychowanie, zaspokajają jego niezbędne potrzeby (emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne, religijne), umożliwiają kontakt z rodziną biologiczną (chyba, że sąd postanowi inaczej), oraz podejmują działania umożliwiające powrót dziecka do rodziny lub, gdy nie jest to możliwe - zmierzające do jego przysposobienia, a w przypadku braku możliwości przysposobienia – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. Pomimo tego dla dziecka lepsze jest wychowywanie się w środowisku zastępczym rodzinnym. Rodzina zastępcza jest dla dziecka namiastką prawdziwej rodziny, której w chwili obecnej mieć nie może. Rodzice zastępczy nie sprawują nad dzieckiem władzy rodzicielskiej, a tylko wykonują bieżącą pieczę. Pozostałe obowiązki i prawa wynikające z władzy rodzicielskiej należą do rodziców biologicznych, o ile sąd opiekuńczy nie postanowił inaczej. Dla wielu osób sprawujących rodzinne formy opieki zastępczej trudnym doświadczeniem obok codziennej pracy z dzieckiem, jest również kontakt z rodzinami powierzonych im dzieci. Wyzwania, którym muszą sprostać opiekunowie zastępczy powodują, iż często czują się bezsilni, oceniani i osamotnieni, co powoduje powolne osłabianie ich motywacji, sił i zapału do dalszego sprawowania codziennej opieki nad powierzonymi im dziećmi. Aby przeciwdziałać wypaleniu opiekunów zastępczych, konieczne jest stworzenie spójnego i wszechstronnego systemu wsparcia. Rodzina zastępcza, która czuje się bezpieczna i jest wszechstronnie wspierana, gwarantuje właściwe, rzetelne i efektywne sprawowanie opieki. Profesjonalne wsparcie rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej powinno być rozwiązaniem systemowym, które składa się z wielu powiązanych ze sobą elementów oraz pracy wielu instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

Pieczą zastępczą na terenie Powiatu Głogowskiego (stan na 31.12.2017 r.):

- **liczba rodzin zastępczych – 164**, w tym:
 - 104 spokrewnione (141 dzieci/osób pełnoletnich),
 - 48 niezawodowych (61 dzieci/osób pełnoletnich),
 - 12 zawodowych, w tym 2 pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (40 dzieci/osób pełnoletnich);

- **liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych – 4**, w tym:
 - Dom Dziecka "Pod Lipami" w Głogowie, ul. Lipowa 10 (27 wychowanków – 30 miejsc),
 - Dom Dziecka w Głogowie, ul. Orbitalna 27/38 (10 wychowanków – 8 miejsc),
 - Dom Dziecka w Głogowie, ul. Gen. Maczka 7 (14 wychowanków – 14 miejsc),
 - Dom Dziecka w Kotli, ul. Głogowska 68 (10 wychowanków – 10 miejsc)

- **liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej** (w tym pełnoletnich wychowanków) – **303**:
 - w rodzinach zastępczych: 242,
 - w placówkach opiekuńczo – wychowawczych: 61;

1. Rodzinna piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od roku 2012 formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

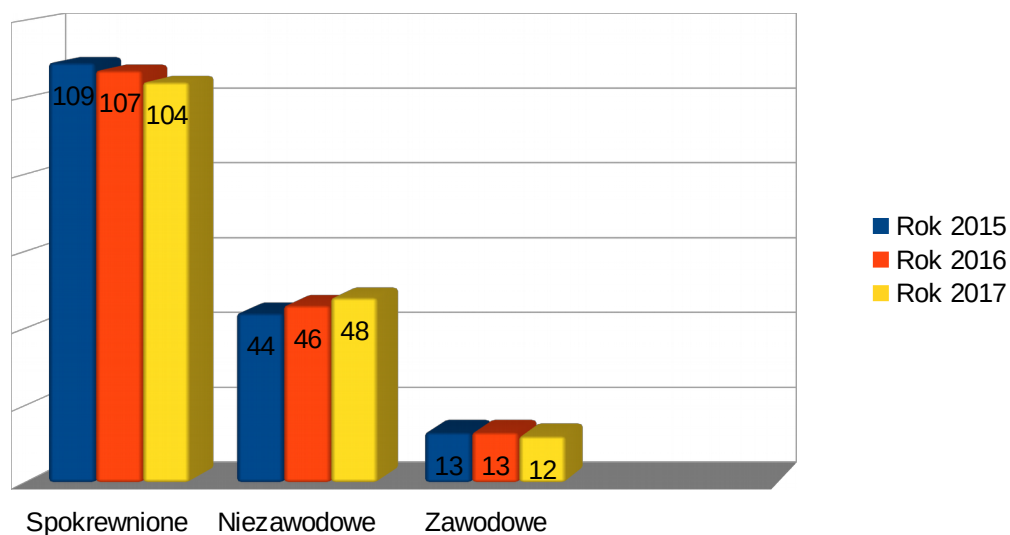
1. rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
2. rodzinny dom dziecka.

Obecnie na terenie Powiatu Głogowskiego funkcjonuje ponad 160 rodzin zastępczych, z czego największą liczbę stanowią rodziny zastępcze spokrewnione (najczęściej dziadkowie). W strukturze rodzin zastępczych, wśród rodzin spokrewnionych oraz niezawodowych dominują rodziny sprawujące opiekę nad 1 dzieckiem. Natomiast cechą charakterystyczną rodzin zastępczych zawodowych jest sprawowanie opieki nad większą liczbą dzieci.

Liczba rodzin zastępczych, w szczególności zawodowych, uzależniona jest nie tylko od liczby dzieci wymagających umieszczenia poza środowiskiem rodziny naturalnej, ale również od ilości osób, którzy chcą podjąć się tej trudnej roli. Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie prowadzi cykliczne kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze w celu pozyskiwania nowych kandydatów do sprawowania funkcji opiekunów zastępczych. Kandydaci po przejściu wstępnej kwalifikacji odbywają obowiązkowe szkolenie organizowane przez PCPZ. Ponadto dla rodzin zastępczych już funkcjonujących, w tym zawodowych zarówno Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jak i Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej organizują regularnie szkolenia podnoszące ich kwalifikacje i umiejętności opiekuńczo - wychowawcze.

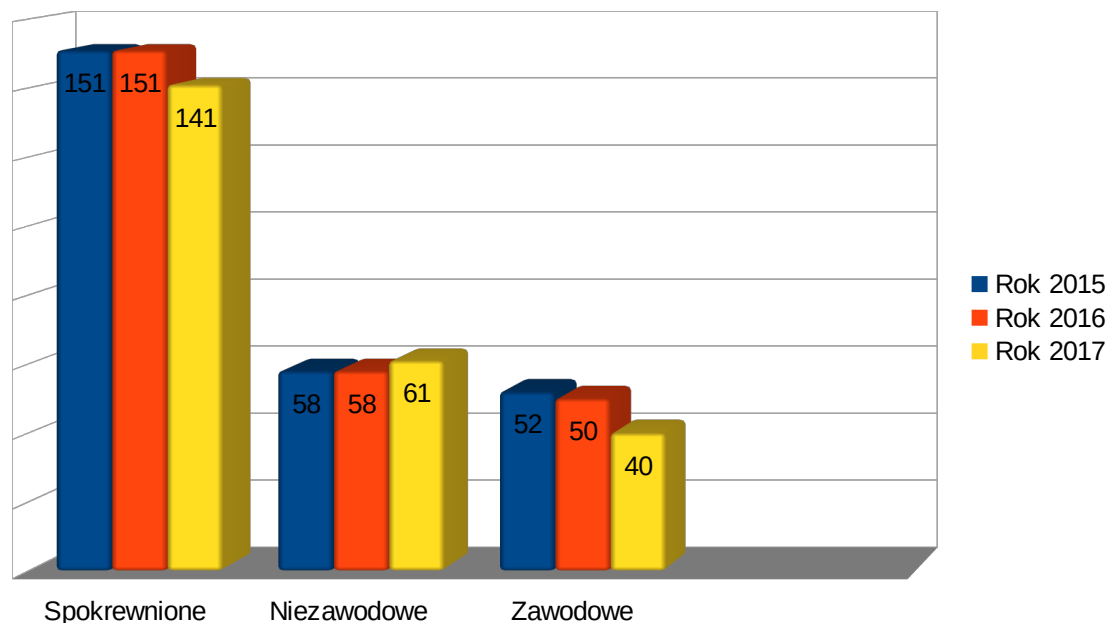
Poniższe wykresy przedstawiają liczbę rodzin zastępczych oraz liczbę umieszczonych w nich dzieci w rozgraniczeniu na typ rodziny zastępczej w latach 2015 - 2017.

Wykres nr 1. Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2015 – 2017

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.

Wykres nr 2. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2015 – 2017

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.

2. Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie udziela rodzinom zastępczym, na ich pisemny wniosek, na podstawie wydanych decyzji administracyjnych wsparcia finansowego. Zgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym przysługują świadczenia obligatoryjne, w formie comiesięcznego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w nich dziecka oraz dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego. Ponadto rodzinom zastępczym, w indywidualnych i uzasadnionych przypadkach, przysługują świadczenia fakultatywne. Jednocześnie rodzinom zastępczym zawodowym wypłacane jest wynagrodzenie.

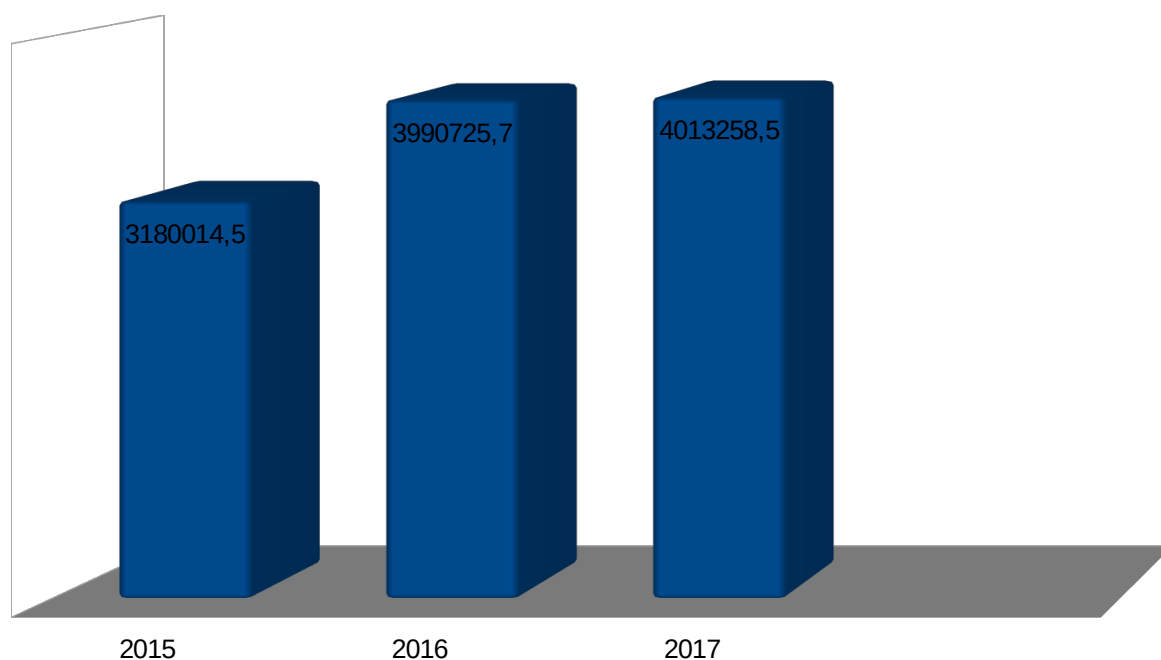
Nowością wprowadzoną wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest możliwość wspierania rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka na ich wniosek na określonych zasadach przez rodziny pomocowe. W rodzinie pomocowej może być umieszczone dziecko w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniu lub pobytem w szpitalu oraz w wyniku nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej. Kolejną nową formą wsparcia, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, rodzin

zastępczych zawodowych i niezawodowych, jest zatrudnianie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Podkreślić należy, że wzrost liczby rodzin zastępczych, rozszerzenie wachlarza świadczeń im przysługujących oraz obowiązująca od września 2014 r. zmiana ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej uchylająca przepisy dotyczące pomniejszania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej o kwotę 50% dochodu dziecka wpływa na zwiększenie kosztów związanych z funkcjonowaniem rodzinnej pieczy zastępczej.

Poniższy wykres obrazuje wzrost wydatków związanych z utrzymaniem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015 - 2017.

Wykres nr 3. Wydatki związane z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2015 – 2017.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Jak wynika z powyższego wykresu wydatki związane z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych znacząco wzrosły. W porównaniu do roku 2015, w roku 2017 o kwotę ponad 830 tys. zł. Na wzrost niewątpliwie miało wpływ wprowadzenie od roku 2016 dodatku „500+”, który przysługuje na każde dziecko umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzają wiele zmian, które wpłynąć mają na znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo - wychowawczych na rzecz rozwoju form rodzinnych pieczy zastępczej. Proces ten jest jednak długotrwały i utrudniony choćby z powodu zbyt małej ilości kandydatów o odpowiedniej motywacji i predyspozycjach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki ze strony rodziców, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodziny zastępczej, umieszczane jest w placówce opiekuńczo - wychowawczej. Zgodnie z założeniami ustawy pobyt w placówce winien mieć charakter okresowy, do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, przysposobienia lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

Obecnie na terenie Powiatu Głogowskiego funkcjonują 4 placówki opiekuńczo – wychowawcze. Zgodnie z zapisami ustawy, w placówkach opiekuńczo - wychowawczych może przebywać nie więcej niż 30 wychowanków, natomiast od dnia 1 stycznia 2021 r. liczba wychowanków nie będzie mogła przekroczyć 14. W trzech placówkach zasada 14 dzieci już obowiązuje. Zostały także podjęte działania ukierunkowane na wprowadzanie przewidzianych standardów. Trwają już prace nad utworzeniem 2 mniejszych placówek, natomiast placówka przy ul. Lipowej w Głogowie zostanie zlikwidowana. W tym celu został złożony wniosek na realizację projektu pn. „Budowa dwóch obiektów mieszkalnych o charakterze opiekuńczo-wychowawczym przy ul. Spadzistej 3 oraz ul. Folwarcznej 53 w Głogowie na potrzeby Domów Dziecka” w ramach działania 6.1. Inwestycje w infrastrukturę społeczną w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014 – 2020. Wartość wniosku – 3 134 991,60 zł, kwota dofinansowania z UE – 2 560 975,94 zł.

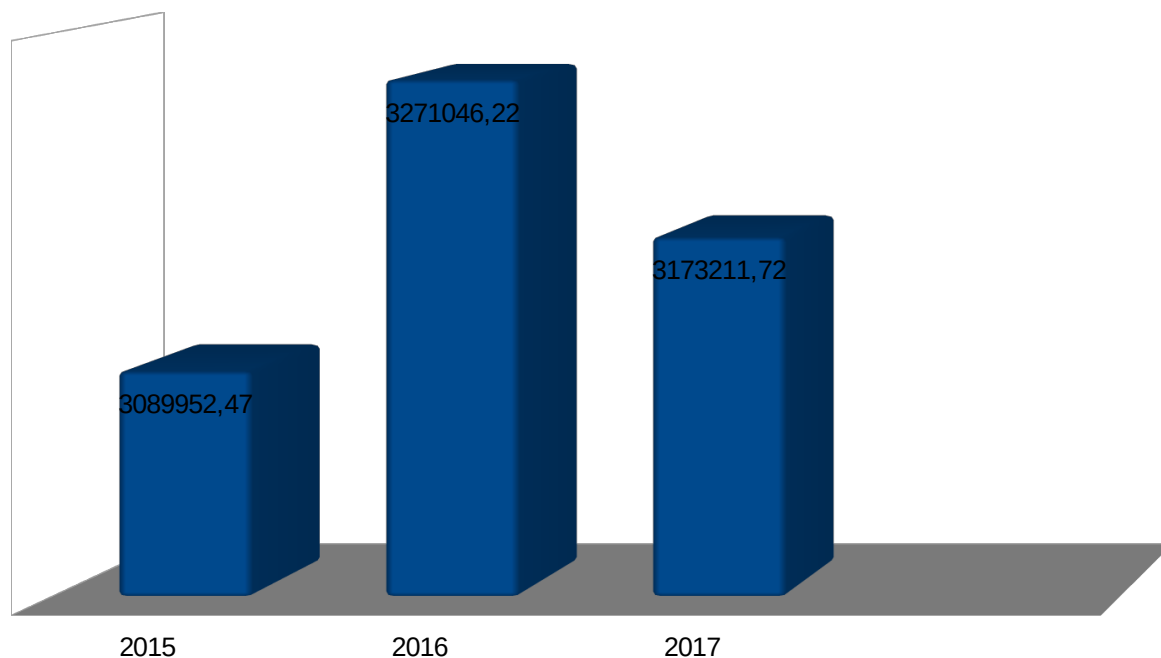
Jak wynika z analizy danych zamieszczonych w tabeli poniżej, liczba wychowanków w poszczególnych latach niewiele się zmieniała, zatem stwierdzić można, że wciąż występuje potrzeba w zakresie umieszczania dzieci w takich formach pieczy zastępczej.

Tabela nr 1. Liczba dzieci w poszczególnych placówkach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2015 - 2017.

Placówka	Liczba wychowanków stan na dzień 31.12.2015 r.	Liczba wychowanków stan na dzień 31 grudnia 2016 r.	Liczba wychowanków stan na dzień 31 grudnia 2017 r.
Dom Dziecka „Pod Lipami” w Głogowie, ul. Lipowa 10	32	27	27
Dom Dziecka w Głogowie, ul. Orbitalna 27/38	9	8	10
Dom Dziecka w Głogowie, ul. Gen. St. Maczka 7	14	13	14
Dom Dziecka w Kotli, ul. Głogowska 68	10	8	10

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.

Wykres nr 4. Wydatki związane z utrzymaniem dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2015 - 2017.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Administracyjnego w Głogowie.

Powyższy wykres obrazuje znaczący wzrost wydatków związanych z utrzymaniem dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w roku 2016 w porównaniu do roku 2015. Powodem były znaczne inwestycje w poprawę warunków funkcjonowania Domów Dziecka. Dzięki temu w roku 2017 widoczne jest obniżenie wydatków w porównaniu do roku 2016 o kwotę ponad 97 tys. zł.

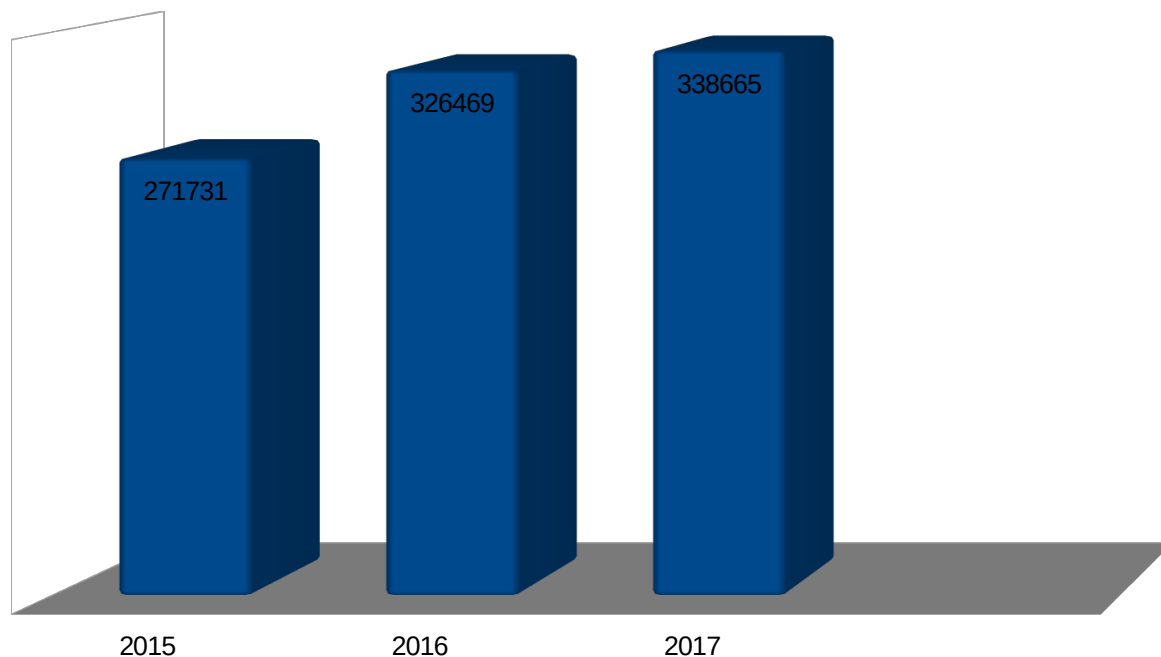
4. Usamodzielniani wychowankowie – sytuacja osób opuszczających pieczę zastępczą

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wsparciem objętych jest 27 dorosłych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz 24 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie udziela usamodzielnianym wychowankom pomocy w formie finansowej poprzez udzielanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie. Jednakże równie istotne znaczenie we wspieraniu procesu usamodzielnienia ma pomoc udzielana w formie pozafinansowej poprzez umożliwienie usamodzielnianym wychowankom okresowego pobytu w Mieszkaniu Chronionym. Pobyt w Mieszkaniu Chronionym przysługuje wychowankom podlegającym procedurze usamodzielnienia, kontynuującym naukę, w wieku od 18 do 25 lat. W trakcie przebywania w Mieszkaniu Chronionym osoby usamodzielniane podejmują działania ukierunkowane na pozyskanie mieszkania we własnym zakresie lub z zasobów gminy. Na wniosek osób usamodzielnianych sporządzane są pisma popierające w sprawach zasadności przydziału mieszkań. Ponadto Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej udziela usamodzielnianym wychowankom wsparcia psychologiczno - pedagogicznego.

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą również liczyć na pomoc ze strony organizacji pozarządowych. Powiat Głogowski zlecił realizację zadań z zakresu pomocy społecznej Stowarzyszeniu na Rzecz Integracji i Usamodzielnienia „Dom w Głogowie” dotyczących opiekuna usamodzielnianych wychowanków w mieszkaniu integracyjno - chronionym zapewniającym okresowe miejsce pobytu pełnoletnim wychowankom. Należy podkreślić, że koniecznym jest stałe poszukiwanie partnerów do działań w ramach projektów realizowanych dla osób usamodzielnianych oraz motywowanie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej do udziału w adresowanych do nich przedsięwzięciach.

Poniższy wykres ilustruje wydatki ponoszone przez Powiat Głogowski na usamodzielnianych wychowanków.

Wykres nr 5. Wydatki dla usamodzielnianych wychowanków w latach 2015 - 2017.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

5. Sytuacja rodzin w poszczególnych gminach Powiatu Głogowskiego

Jak wynika z analizy danych ujętych w Tabeli nr 2. najczęściej rodzin, w których występują trudności opiekuńczo - wychowawcze jest w Gminie Miejskiej Głogów - 86, natomiast spośród gmin wiejskich najczęściej wykazała Gmina Żukowice – 14 rodzin. Łącznie na terenie powiatu 128 rodzin objętych jest wsparciem asystenta rodziny, w których przebywa łącznie 307 dzieci. 17 z tych rodzin ma dzieci umieszczone w pieczy zastępczej. Poza rodzinami współpracującymi z asystentami, jest jeszcze wiele, które objęte są szeroko rozumianą pracą socjalną ze strony ośrodków pomocy społecznej. Pracownicy socjalni w wielu rodzinach od lat wspomagają jej członków w codziennym funkcjonowaniu wskazując różne możliwości rozwiązywania sytuacji trudnych, zarówno materialno – bytowych, jak i opiekuńczo – wychowawczych. Pomocnym narzędziem regulującym zasady współpracy oraz wskazującym konkretne działania do zrealizowania przez rodzinę jest kontrakt socjalny. W przypadku rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej stosuje się również kontrakty regulujące kontakty pomiędzy dziećmi a rodzicami.

Tabela nr 2. Sytuacja rodzin w poszczególnych gminach wchodzących w skład Powiatu Głogowskiego według stanu na dzień 28.02.2018 r.

Gmina	Rodziny, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze, objęte opieką asystenta rodziny		Rodziny objęte opieką asystenta, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Miasto Głogów	86	206	10	21
Gmina Głogów	5	10	1	2
Gmina Jerzmanowa	10	19	2	4
Gmina Kotła	10	36	2	5
Gmina Pęcław	3	7	1	2
Gmina Żukowice	14	29	1	5
Ogółem	128	307	17	39

Źródło: Dane z Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.

6. Limit zawodowych rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obligującym do określania limitu tworzenia rodzin zastępczych zawodowych, Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie, po konsultacji z innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, założyło potrzebę zwiększania liczby rodzin zastępczych zawodowych o 2 rodziny rocznie. Limit rodzin zastępczych zawodowych określono w oparciu o rozeznane potrzeby i dotychczasowe doświadczenia w odniesieniu do możliwości pozyskiwania kandydatów. Poprzednio założone limity nie zostały przekroczone, co więcej, od roku 2014 nie powstała żadna nowa rodzina zawodowa., dlatego dane w poniższej tabeli w odniesieniu do założeń określonych w poprzednim Programie należało zmodyfikować i realnie określić możliwości tworzenia nowych rodzin zastępczych zawodowych.

Tabela nr 3. Limit rodzin zastępczych zawodowych.

	2018	2019	2020
Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	14	16	18
Liczba utworzonych rodzin zastępczych zawodowych lub rodzinnych domów dziecka	2	2	2

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.

IV. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka

Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej aktywnie współdziała z instytucjami i organizacjami w zakresie wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej. Partnerami w realizacji ustawowych zadań są:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie,
- Starostwo Powiatowe w Głogowie,
- Powiatowe Centrum Administracyjne,
- ośrodki pomocy społecznej,
- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie,
- Sąd Rejonowy w Głogowie - III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- placówki oświatowe,
- Policja,
- służba zdrowia,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- lokalne samorządy,
- organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny,
- inne instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny,
- lokalne media.

Podkreślić należy, że istnieje konieczność dalszego zacieśniania współpracy i wypracowywania standardów mających wpływ na dalszą skuteczną pomoc dzieciom i ich rodzinom. Konieczne jest podejmowanie przez gminy pracy z rodziną zmierzającej do utrzymania dziecka w rodzinie naturalnej. Jednocześnie niezbędnym jest nieustanne podejmowanie przez powiat działań ukierunkowanych na wzrost liczby rodzinnych form pieczy zastępczej, uznawanych za najbardziej przyjazne dziecku.

V. ANALIZA SWOT

Według definicji Analiza SWOT identyfikuje oraz ocenia mocne i słabe strony społeczności oraz przyszłe szanse i zagrożenia wynikające z wpływu otoczenia i zmian w nim zachodzących. Analiza SWOT przeprowadzona została z udziałem przedstawicieli zarówno rodzin zastępczych zawodowych, instytucji, jak i organizacji pozarządowych, co pozwoliło na bardzo wnikliwe i interdyscyplinarne podejście do analizowanych problemów. W wyniku dyskusji i wymiany doświadczeń podczas spotkań z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny dotyczących opracowania Programu zaproponowano i wyodrębniono 16 mocnych stron, 9 słabych stron, 10 szans tkwiących w otoczeniu i 6 zagrożeń, które prezentujemy na kolejnych stronach.

Analiza SWOT pozwoliła na wytyczenie celu głównego oraz 6 celów operacyjnych, które prezentujemy w Harmonogramie działań na stronach od 23 do 28 niniejszego Programu.

MOCNE STRONY

1.	Wysoko wyspecjalizowana kadra pomocy społecznej.
2.	Ścisła współpraca instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.
3.	Świadczenia obligatoryjne i fakultatywne dla rodzin zastępczych.
4.	Bezpłatna oferta poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego na terenie powiatu.
5.	Szkolenia dla kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.
6.	Szkolenia podnoszące umiejętności opiekuńczo – wychowawcze rodzin zastępczych.
7.	Duża liczba rodzin zastępczych zawodowych.
8.	Cztery placówki opiekuńczo - wychowawcze.
9.	Wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielnienia poprzez udział w projektach unijnych.
10.	Kampania promująca rodzinne formy pieczy zastępczej
11.	Asystentura rodzinna
12.	Projekt „Dla dziecka i rodziny”
13.	Praca socjalna z rodzinami biologicznymi
14.	Program „500+”
15.	Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków
16.	„Okno życia”

SLABE STRONY

1.	Zbyt mało osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
2.	Duża liczba dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych.
3.	Niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, postępująca degradacja wartości rodziny.
4.	Zbyt mała liczba asystentów w stosunku do występujących potrzeb.
5.	Brak osób chętnych do pełnienia funkcji rodzin wspierających.
6.	Zbyt mała liczba rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora.
7.	Brak specjalisty psychiatry dziecięcego.
8.	Brak współpracy rodziców biologicznych w zakresie powrotu dziecka do rodziny.
9.	Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.

SZANSE

tkwiące w otoczeniu (obecne, potencjalne)

1.	Promowanie rozwiązań systemowych dotyczących zatrudniania rodzin wspierających.
2.	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
3.	Realizacja nowatorskich projektów dla usamodzielnianych wychowanków.
4.	Przygotowanie kompendium wiedzy o prawach dziecka do dziedziczenia i majątku.
5.	Uwrażliwienie instytucji oświatowych na rolę i zadania rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych.
6.	Konieczność szkolenia asystentów rodziny.
7.	Wprowadzenie asystentów do rodzin wymagających wsparcia.
8.	Współpraca instytucji z organizacjami pozarządowymi.
9.	Utworzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu interwencyjnego lub utworzenie takich miejsc w istniejących placówkach.
10.	Informowanie o funkcjonowaniu „Okna życia”

ZAGROŻENIA

tkwiące w otoczeniu (obecne, potencjalne)

1.	Ograniczone środki finansowe w gminach.
2.	Niewłaściwy dobór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
3.	Negatywny obraz rodzin zastępczych w mediach.
4.	Przewlekłe działania z uregulowaniem sytuacji prawnej dziecka.
5.	Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców biologicznych.
6.	Zmienność przepisów prawa w obszarze pieczy zastępczej

VI. CELE PROGRAMU I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

CEL GŁÓWNY
ZAPEWNIENIE DZIECIOM ODPOWIEDNIEJ OPIEKI W WARUNKACH SPRZYJAJĄCYCH PRAWIDŁOWEMU ROZWOJOWI

CEL OPERACYJNY			
1. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzin biologicznych			
Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
1.1. Podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci poza środowiskiem rodziny biologicznej	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie - Ośrodki pomocy społecznej - Kuratorzy - Jednostki oświatowe - Organizacje pozarządowe - Lokalne instytucje	- liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi - liczba placówek funkcjonujących i udzielających wsparcia	- zapewnienie dzieciom właściwej opieki ze strony rodziców biologicznych
1.2. Zapewnienie rodzinom odpowiedniego wsparcia w sytuacjach trudnych	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie - Ośrodki pomocy społecznej - Kuratorzy - Jednostki oświatowe - Organizacje pozarządowe - Lokalne instytucje	- liczba osób objętych wsparciem w sytuacji kryzysu, trudności - liczba placówek funkcjonujących i udzielających wsparcia	- przewyciężanie kryzysów i trudności
1.3. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców biologicznych, szczególnie poprzez organizowanie „Szkoły dla rodziców”	- Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie - Lokalne instytucje i organizacje	- liczba uczestników - liczba szkoleń - liczba inicjatyw	- pozytywna zmiana postaw rodzicielskich - umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu

CEL OPERACYJNY			
2. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, w szczególności rodzin zawodowych			
Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
2.1. Prowadzenie kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Starostwo Powiatowe w Głogowie - Placówki opiekuńczo - wychowawcze <ul style="list-style-type: none"> - Rodziny zastępcze - Ośrodki pomocy społecznej - Jednostki oświatowe - Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych inicjatyw - liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych, konferencji - liczba publikacji prasowych, internetowych - liczba wydanych plakatów i ulotek 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie świadomości mieszkańców powiatu głogowskiego nt. Rodzinnych form pieczy zastępczej - zwiększenie liczby kandydatów na rodziny zastępcze - poprawa wizerunku rodzin zastępczych w środowisku lokalnym
2.2. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych - liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zawodowych i niezawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dzieciom możliwości wychowywania się w zastępczym środowisku rodzinnym
2.3. Kwalifikowanie kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe - liczba rodzin otrzymujących świadectwo kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - przeszkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej
CEL OPERACYJNY			
3. Wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej			
Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
3.1. Zapewnianie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą szkoleń mających na celu podnoszenie ich umiejętności opiekuńczo - wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą - zapewnienie dzieciom odpowiednich oddziaływań wychowawczych

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020

3.2. Zapewnianie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą specjalistycznego wsparcia, w szczególności psychologiczno – pedagogicznego, prawnego	- Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Organizacje pozarządowe	- liczba udzielonych porad i konsultacji, w tym liczba konsultacji w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej	- poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych - - wzrost liczby rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa
3.3. Objęcie rodzin zastępczych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	- Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie	- liczba zatrudnionych koordynatorów - liczba złożonych wniosków o objęcie opieką koordynatora	- współpraca opiekunów zastępczych z koordynatorami - ułatwienie wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych
3.4. Finansowanie świadczeń, dodatków, dofinansowań i pozostałych form, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Starostwo Powiatowe w Głogowie	- liczba udzielonych świadczeń finansowych o charakterze obligatoryjnym i fakultatywnym - kwoty udzielanych świadczeń	- podwyższenie standardu życia rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci, - zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków materialno - bytowych
3.5. Organizowanie imprez, spotkań integracyjnych, zajęć rozwijających zainteresowania wychowanków pieczy zastępczej oraz pomoc w nauce i organizacji czasu wolnego	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Starostwo Powiatowe w Głogowie - Organizacje pozarządowe - Instytucje oświatowe	- liczba spotkań, imprez - liczba wychowanków uczestniczących w spotkaniach, imprezach - liczba zajęć wyrównawczych	- rozwój zainteresowań - integracja dzieci przebywających w rodzinach zastępczych - wyrównywanie szans z dziećmi przebywającymi w rodzinach biologicznych
CEL OPERACYJNY			
4. Podnoszenie standardów funkcjonowania placówek opiekuńczo - wychowawczych			
Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
4.1. Prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych	- Powiatowe Centrum Administracyjne - Powiat Głogowski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu	- zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom, które z różnych przyczyn nie mogą zostać umieszczone w pieczy rodzinnej

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020

<p style="text-align: center;">4.2</p> <p>Utworzenie dwóch 14-osobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych w miejsce funkcjonującej obecnie placówki przy ul. Lipowej 10 (budowa placówek przy ul. Spadzistej i Folwarcznej w Głogowie)</p>	<p>- Powiatowe Centrum Administracyjne - Powiat Głogowski</p>	<p>- liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których może przebywać do 14 wychowanków</p>	<p>- dostosowanie instytucjonalnych form pieczy zastępczej do przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym prowadzenie placówek typu socjalizacyjnego zapewniających 14 miejsc</p>
<p style="text-align: center;">4.3.</p> <p>Szkolenia kadry zatrudnionej w placówkach opiekuńczo - wychowawczych</p>	<p>- Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Powiatowe Centrum Administracyjne - Organizacje pozarządowe</p>	<p>- liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba uczestników szkoleń</p>	<p>- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie form pracy z dzieckiem i rodziną</p>
CEL OPERACYJNY			
5. Współdziałanie w zakresie powrotu dziecka pod opiekę rodziców biologicznych			
Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
<p style="text-align: center;">5.1.</p> <p>- Współpraca z rodzicami biologicznymi i instytucjami prowadzącymi pracę z rodziną, w celu zminimalizowania okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej</p>	<p>- Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowe Centrum Administracyjne - Rodziny zastępcze - Ośrodki pomocy społecznej - Miejskie Centrum Wspierania Rodziny - Sąd, kuratorzy</p>	<p>- liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny - liczba dzieci, które powróciły pod opiekę rodziców biologicznych</p>	<p>- utrzymywanie osobistych kontaktów z osobami bliskimi dziecku, mających na celu podtrzymywanie więzi wewnątrzrodzinnych - powrót dzieci do ich naturalnego środowiska rodzinnego - zmniejszenie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej</p>

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020

5.2. Współpraca i koordynacja lokalnych instytucji i służb na rzecz aktywizacji rodziny naturalnej w celu poprawy ich sytuacji życiowej i zmiany stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> - Miejskie Centrum Wspierania Rodziny - Ośrodki Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Administracyjne - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Sąd, Kuratorzy Sądowi - Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny i dziecka 	- liczba rodzin, u których nastąpiła poprawa funkcjonowania	- zmiany w funkcjonowaniu rodzin biologicznych wpływające na zapewnianie dzieciom właściwych warunków opiekuńczo - wychowawczych
CEL OPERACYJNY			
6. Udoskonalenie systemu wsparcia usamodzielnianych wychowanków			
Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
6.1. Przygotowanie wychowanków do procesu usamodzielnienia	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Placówki opiekuńczo - wychowawcze - Rodziny zastępcze - Jednostki oświatowe - Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wychowanków, którzy ukończyli 18 rok życia przebywając w pieczy zastępczej - ilość zatwierdzonych indywidualnych programów usamodzielnienia 	- samodzielne funkcjonowanie usamodzielnianych wychowanków w społeczeństwie
6.2. Wsparcie finansowe i rzeczowe: - pomoc na kontynuowanie nauki - pomoc rzeczowa - pomoc na usamodzielnienie	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających ze świadczeń - liczba udzielonych świadczeń 	- zabezpieczenie potrzeb osób korzystających ze świadczeń
6.3 Tworzenie miejsc okresowego pobytu dla osób opuszczających pieczę zastępczą w formie mieszkań chronionych	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Stowarzyszenie na Rzecz Integracji i Usamodzielniania „Dom w Głogowie” - Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych miejsc - liczba osób korzystających - kwoty udzielanych świadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie okresowego miejsca zamieszkania - wdrażanie do samodzielnego funkcjonowania w przyszłości
6.4 Udzielanie pomocy w staraniach o przydział mieszkania z zasobów miasta/gminy	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej - Stowarzyszenie na Rzecz Integracji 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba złożonych wniosków o przydział mieszkania - liczba przydzielonych mieszkań 	- zapewnienie stałego miejsca zamieszkania

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020

	i Usamodzielniania „Dom w Głogowie”		
6.5 Wdrażanie i realizacja projektów unijnych na rzecz osób usamodzielnianych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie - Powiatowe Centrum Administracyjne w Głogowie - Organizacje pozarządowe	- liczba uczestników projektu	- przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w życiu dorosłym

VII. Źródła finansowania

Środki na działania wynikające z założeń niniejszego Programu będą pochodziły z następujących źródeł finansowania:

- budżet Powiatu Głogowskiego (środki własne),
- budżety innych powiatów - art. 191 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (porozumienia),
- budżety samorządów gminnych - art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej przez właściwe gminy),
- środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych, w tym z funduszy europejskich,
- budżet państwa (programy i konkursy ministerialne),
- odpłatność rodziców biologicznych.

VIII. Ewaluacja Programu.

Przedmiotem ewaluacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 - 2020 będzie skuteczność podejmowanych działań. Ocena dokonywana będzie w oparciu o analizę i wnioski z zebranych danych własnych oraz danych pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych. Dane pozwolą na ocenę wartości Programu oraz w dalszym jego planowaniu i realizacji. Analiza umożliwi sprawdzenie skuteczności i efektywności przyjętych założeń.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny, dlatego też może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, bieżących potrzeb, środków finansowych oraz zmian w przepisach prawnych.

IX. Realizatorzy Programu

Oto wykaz podmiotów działających w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej na terenie Powiatu Głogowskiego, które w różnej formie i na różnym etapie uczestniczyły w tworzeniu Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.

1. Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie
3. Powiatowe Centrum Administracyjne w Głogowie
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach
10. Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie
11. Sąd Rejonowy w Głogowie - Wydział III Rodzinny i Nieletnich
12. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
13. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „SZANSA”
14. Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Usamodzielniania „Dom w Głogowie”
15. Zawodowe rodziny zastępcze.

Z prawdziwą przyjemnością pragniemy podziękować wymienionym powyżej instytucjom i organizacjom pozarządowym za współtworzenie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej i współpracę przy zbieraniu danych niezbędnych do jego opracowania. Liczymy, że realizacja Programu przyniesie oczekiwane efekty.

X. Wykaz źródeł

1. Dane własne Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie
2. Dane udostępnione z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie
3. Dane udostępnione z Powiatowego Centrum Administracyjnego w Głogowie
4. Dane udostępnione z Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie
5. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie
6. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli
7. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żukowicach
8. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jerzmanowej
9. Dane udostępnione z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęcławiu

XI. Wykaz wykresów i tabel

- **Wykres nr 1.** Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2015 – 2017..... 12
- **Wykres nr 2.** Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2015 – 2017..... 13
- **Wykres nr 3.** Wydatki związane z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2015 – 2017..... 14
- **Wykres nr 4.** Wydatki związane z utrzymaniem dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2015 – 2017..... 16
- **Wykres nr 5.** Wydatki dla usamodzielnianych wychowanków w latach 2015 – 2017..... 18

- **Tabela nr 1.** Liczba dzieci w poszczególnych placówkach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2015 – 2017..... 16
- **Tabela nr 2.** Sytuacja rodzin w poszczególnych gminach wchodzących w skład Powiatu Głogowskiego według stanu na dzień 28.02.2018 r..... 19
- **Tabela nr 3.** Limit rodzin zastępczych zawodowych..... 20

XII. Konsultacje społeczne

Projekt Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020 przedstawiono szerokiemu gronu odbiorców, co pozwoliło na zbudowanie wzajemnego zaufania i zrozumienia niezbędnego przy realizacji działań wynikających z Programu. Zachowana została zasada partnerstwa poprzez przyznanie równego prawa do wyrażenia głosu i zaprezentowania opinii dotyczących celów i działań określonych w projekcie Programu. Naszym celem było zebranie reprezentatywnego spektrum opinii i wskazówek dotyczących założeń Programu, za które serdecznie dziękujemy.

Projekt Programu został zamieszczony na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie www.pcpz.glogow.pl, dzięki czemu każdy zainteresowany podmiot miał możliwość wyrazić swoją opinię lub propozycję zmian. Projekt Programu był również dostępny do zapoznania się w siedzibie Powiatowego Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie w celu ewentualnego złożenia wniosków. Przyjęliśmy również możliwość składania uwag drogą elektroniczną na adres: sekretariat@pcpz.glogow.pl.

Konsultacje Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 - 2020 trwały do dnia 20 kwietnia 2018 r. W ustalonym terminie nie wniesiono żadnych uwag.